

Cateva sugestii pentru Premierul Tariceanu!

Plasand dezbaterea la care ne invita un coleg de pe lista EDU CER, pe subiectul cu vauchere sau fara, ar trebui mai intai sa vedem ce avem la nivel legislativ pana in prezent?

Ceea ce d-ul Tariceanu numeste voucher exista introdus in sistemul actual la cererea Uniunii Europene si face parte din procesul Bologna. El se numeste **sistemul de credite transferabile** si modelul a fost luat din SUA. Creditele transferabile au fost introduse tocmai in ideea de a permite studentilor o mobilitate intr-un spatiu national sau international in cadrul UE.

In Romania, creditele transferabile ar trebui sa permita studentilor sa isi aleaga profesorul sau universitatea la care sa sustina un numar de examene de specialitate astfel incat performanta sa profesionala, sa fie optimizata stiind ca facultatile nu sunt omogene in privinta valorii cadrelor didactice. Pe acelasi principiu studentii romani ar putea circula in spatiul european al educatiei putand incepe o facultate in intr-un loc si sa o termine in alt loc fara a mai fi nevoiti sa dea examene de diferenta. Deocamdata, utilizarea instrumentului de credite transferabile, este in Romania doar o vorba fara fond. Studentilor romani nu li se permite nici macar alegerea profesorului in cadrul aceleiasi facultati in cazul cursurilor la serii paralele, ca sa nu mai vorbim de mobilitati intra-universitare.

Si atunci nu vad de ce, daca in toata lumea civilizata acest sistem se numeste credite transferabile, noi romanii sa-I zicem voucher?

Mobilitatea studentilor dar in ce conditii?

Este cunoscut faptul ca daca unui sistem ii lasi foarte multe grade de libertate atunci risti sa-i pierzi controlul si mai ales sa conduci spre risipirea fondurilor. Nu poti sa treci la un sistem de credite transferabile intern fara a face mai inatai un ranking valoric al universitatilor. Poti incepe sa presupunem, sa studiezi la Oxford dar daca nu faci fata sa-ti iei creditele si apoi sa pleci si sa continui la universitatea din Targoviste. **Numai ca deocamdata in sistemul valoric romanesc, universitatea din Targoviste este pe aceasi linie valorica cu Oxfordul(!!!). Doctoratul de la Oxford este egal valoric cu doctoratul de la Targoviste(!!!).** Reintegrarea celor peste 2000 de romani care si-au facut studiile in Europa atat la nivel de master cat si la nivel de doctorat si post-doc este impiedicata tocmai de acest sistem egalitarist, care nu are nimic de-a face cu liberalismul ci doar cu comunismul din care pana si China s-a trezit. In primul rand d-ul Tariceanu ar trebui sa insiste in promovarea unei legi care sa introduca punctaje in grila de salarizare permitand valorilor sa fie remunerate la adevarata lor valoare. Germania si-a reformat sistemul de educatie si

cercetare printr-o metoda foarte simpla. Nu a putut umbla retroactiv la nivelul gradelor didactice (mai exact la profesori si conferentieri) dar a schimbat grila de salarizare in functie de calitatea diplomelor. Mai exact un asistent universitar cu diploma obtinuta la Koln sau la Manchester primea datorita punctajelor un salariu de 4:1 in raport cu "profesorul" care teoretic ii era sef. Rezultatul? Veti putea intalni foarte multi fosti profesori universitari avand in Dresda cate un chiosc de ziare, o mica patiserie sau un service auto. Si imaginati-va ca pana in 1991 erau intangibili precum rectorii si profesorii din Romania facuti pe puncte.

Sugerez deci d-lui Tariceanu ca o parte din programul investitional urias anuntat de guvern sa dea posibilitatea profesorilor, inclusiv rectorilor sa-si upgradeze diplomele printr-un doctorat la universitatile bine cotate din vest. Cei care vor trece pot fi reprimuti in universitati ca profesori. Cei care nu, dupa modelul german isi pot deschide buticurile amintindu-si de vremurile in care ajunsesera sa fomezze destine dupa propriile lor criterii de valori.

In fond lupta de reforma cu acest segment social foarte important, educatia, ar putea sa se duca in planul valorilor si nu in acela al agitaiei : securist, nesecurist, comunist, necomunist abordare care va genera recatii ducand la abdicarea ideii pe motiv de anti-constitutionalitate.

Premierul trebuie sa fie convins de consilierii dansului de existenta unei realitati: ori cat de mare va fi contributia din buget alocata educatiei si cercetarii, banii se vor duce prin forme directe sau indirecte in salarii. Oricat de mari vor fi salariile, cercetare pentru o utilitate sociala nu se va face, iar realitatea ultimilor 2 ani a aratat-o, banii regasindu-se in hartii si rapoarte pe care nu le citeste nimeni. Si acesata pentru ca profesorii nu mai stiu sa faca cercetare, nu stiu ceea ce exista actualmente ca topice de cercetare la nivel mondial, nu stiu ceea ce contine curricula unversitara in Europa. Care este diferenta dintre vizibilitatea internationala a cercetrarii romanesti inainte de demararea programul CEEX si in prezent? Poate doar faptul ca ramanad la fel de neperformanta permite acum unora sa cistige legal 3000 euro/luna!

Si poate cel mai important aspect este faptul ca intr-un sistem fara criterii de valori asa cum este cel romanesc, studentul (viitor profesor de liceu, universitar sau om politic) va urma calea de minima rezistenta: va alege facultatea sau profesorul care ii va da examenele fara sa mai treaca pe la facultate – lucru care se intampla in prezent intr-o proportie ingrijoratoare. Mai mult de 25% din normele didactice nu se tin in universitatile romanesti, iar studentii nu au de ce sa protesteze, pentru ca nici macar cand sunt angajati de ministere nu conteaza competentele ci doar faptul ca detin o diploma.

Avand in vedere ca Uniunea Europeana, chiar finanteza un astfel de program numit "People" in apropiatul FP7, nu vad de ce guvernul Romaniei nu si-ar diminua investitiile nationale folosind chiar acest program ca baza?

Si in final inca un lucru care mi se pare fundamental. Performanta unui guvern, in acest caz Tariceanu este direct influentata de performata ministrilor sai. Nu ar fi oare chiar in folosul Premierului si al intregii coalitii ca partidele sa faca pentru fiecare portofoliu 3 propuneri de ministrii? In acest fel, consilierii Premierului ar putea face o selectie pe baza unui interviu din care nu trebuie sa lipseasca doua subiecte: **legislatia, strategie si bune practici UE in domeniul sectorial** si II – **lista echipei de consilieri si experti impreuna cu CV-urile lor.** Ar fi in primul rand in interesul Premierului dar si al partidului care il sustine. Nu poti juca in "cupele europene" cu jucatori numiti exclusiv politic, trebuie sa ai minimal dreptul de a alege un jucator.

Daca tot ne place sa ne inspiram din liberalismul american, tot acolo a aparut conceptul devenit lege – **lifelong learning** – adica invatarea pe toata durata vietii. De ce nu l-am aplica si in Romania incepand cu profesorii universitari care castiga in prezent de 30 ori mai mult la salariu in raport cu un asistent?

Valentin Cotarta
Brussels 19 aprilie 2006-04-19

NOTA: prezentul articol este un punct de vedere personal si nu reprezinta punctul de vedere al asociatiei EDU CER.

PS. In final cateva intrebari retorice adresate domnului ministru Hardau:

1. Daca sustineti ca aveti GATA proiectele pentru educatie si infrastructura de ce nu le prezentati domnului ambasador Scheele asa cum v-a solicitat? De ce nu le prezentati Comisiei Europene stiind ca si aceasta va aloca fonduri structurale pentru aceleasi obiective?
2. Daca le aveti scrise si documentate asa cum sustineti, de ce nu le prezentati pe site-ul ministerului? Sunt ele cumva documente mai clasificate decat legile sigurantei nationale?
3. Daca veti finanta proiecte incepute si neterminate de investitii in infrastructura de ce nu ati facut un audit asupra celor finantate si neterminate. Stiti ca la Universitatea Politehnica Bucuresti se tot ridica in ultimii 7 ani o biblioteca la care grosimea zidurilor de beton este de peste 1,3 metrii, mai exact, mai groase decat un adapost anti-atomic?
4. Care este numarul obiectivelor de investitii finantate dublu si triplic in infrastructura MECd-ului in ultimii 8 ani? Este vorba despre: Banca Mondiala, Banca Europeana de Investitii, PHARE, primarii si bugetul national?